

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XV. De conformitate, quam quoad donorum ac talentorum naturalium distributionem, cum Dei voluntate nos habere par est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

& securus viuo . plura me vltius inquirere ac scire non est necesse.

Illos vero , qui loca , officia , vel ministeria altiora sectantur , rati vberiore se in illis , quoad animarum conuersionem , fructum , nec non maius Dei obsequium facturos , dico , non parum falli , dum quendam id erga maius Dei obsequium , & amplius animarum bonum , zelum esse arbitrantur , cum reuera non sit aliud , quam in eius honoris , aestimationis & commodi proprii zelus & desiderium , & ideo illud officium & ministerium desiderant , quod aut honoratius sit , aut magis ad mentem & inclinationem faciat . Clare id patebit ex eo , quod sequitur : si in saeculo esses , aut solus , videris libere dicere posse ; Hoc est melius , quam illud , & conuersioni animarum vtilius , ideo propter hoc illud relinquerere volo , qui non possum vnus facere omnia . At hic in Religione non est hoc relinquendum , vt fiat illud ; sed tam hoc , quam illud fiat oportet . Hoc solum aduertendum est , si tu altiora secteris , alium humiliora sectari debere . Si autem vere humilis essem , potius velle deberem , vt officium sublime & honoratum alius peragat : credere namque debeo melius illum , ac maiori cum fructu , minori etiam cum vanitatis periculo eo perfectorum , quam ego .

Ad hoc , aliaque id genus , non parum iuuat doctrina quaedam B. P. N. Ignatii , quam ipse electionum faciendarum velut fundamentum ponit : in qua tres humilitatis gradus vel modos assignat . Inter quos tertius , & perfectissimus est , vt cum duae res occurrunt , parem Dei gloriam , & aequale Dei obsequium includentes , illam seligam , quae maiorem mei despectum & vilipendium contineat , vt hoc pacto Redemptori meo Iesu Christo , qui pro nobis contemni , rideri despicique voluit , similior reddar , & melius illius imitator .

In hoc vero etiam aliud singulare bonum includitur , nimirum quia in id genus rebus minus proprii commodi con-

tinetur , hinc nullam homini sui ipsius in illis quaerendi occasionem esse , nec illud eum in illis euanescenti periculum habere , quod in sublimibus & honoratioribus . Siquidem in officijs humilibus exerceantur simul humilitas & charitas ; & haec humilitatis virtus per illa , veluti per proprios actus suos egregie in vigore conseruatur : at in honoratis exerceatur quidem charitas , sed non nisi cum maximo humilitatis periculo . Quod sane sufficere nobis debebat , non tantum ad ea non desideranda , verum etiam ad ea , ceu periculosa , fugienda .

clitatur tamen humilitas.

Vtiliora humilitatem augent cum charitate , id eorum , iustiora .

CAPVT XV.

De conformitate , quam quoad donorum ac talentorum naturalium distributionem , cum Dei voluntate nos habere par est .

CONTENTVS quisque esse debet eo , quod a Deo illi datum est , eo , in quam , talento , ingenio , intellectu , habilitate , & naturalibus dotibus , quas Deus ipsi communicare est dignatus ; neque angere aut tristari , quod non tantam naturae nactus sit habilitatem & talentum , quantam alius , nec ad tam multa aptus sit , quam ille . Nemo nostrum non hac doctrina opus habet : vt enim demus aliquos alijs quibusdam in rebus praestare & praecellere videri , semper tamen aliquid ex opposito habent , ob quod humiliter de se sentiant : in quo hanc eos conformitatem habere necesse est . Quare praemonitos & praemonitos nos esse oportet : hac enim via multos solet daemones subuertere .

Quisque suo contentus sit.

In multis deficiamus omnes .

Scilicet tibi in studijs agenti & videnti quendam de discipulis tuis tibi ingenio antecellere , ac solide docteque argumentari , & apte ad proposita respondere , forte quaedam inuidiae species suboritur ; quae etsi inde ortu non habeat , quod quibus bonum & dotem fratris tui doleas & contemneris (quod inuidiae peccato proprium est) quod tamen collegas tuos in-

Tristitia , quod alius eedere cogaris , grauis tentatio est inuidia proxima .

Pp genijs

Rodriguez exercit. pars 1.

genijs suis euolare, & dotibus naturalibus præcurrere videas, te vero in posterioribus hætere, imo nec quidem eos posse attingere, nec caput extollere; nescio quã in animo sentis tristitiam & melancholiam, & in ceptis inter condiscipulos, velut deiectus & confusus: atque inde tibi languenti, animi quædam contractio, pusillanimitas, & a studijs, quinimo à Religione interdum prorsus desciscendi tentatio oritur.

Hæc autem tentatio quosdam reipsa à Religione apostatate fecit, quod in humilitate non bene fundati essent. Putauit ille fore, ut se illustrem redderet, inter reliquos condiscipulos primatum ferret, & tota prouincia, fama celebrante, cognoscendum, quod esset doctissimus; sed quoniam plane seculo ac conceperat, euenit, hinc adeo præ infamia confunditur & indignatur, ut Diabolus, tam bonam occasionem videns, illi suggerat, non aliter ab hac illum confusione & tristitia liberatum iri, quam Religionem prorsus deserendo. Neq; noua ea est Diaboli tentatio, sed satis antiqua, eique vsitata.

Superba tristitia apostatate facit.

2. p. 9. 3. c. 45.

B. Alberti Magni tentatio.

In Chronicis Dominicanorum illustre, quoad hoc propositum, exemplum refertur de Alberto Magno, S. Thomæ Aquinatis præceptore. Albertus adhuc puer mirè erga Deiparam Virginem Mariam affectus erat, & singulis diebus certum orationis pensum in eius honorem recitabat, cuius intercessione & patrocinio, annum agens decimum sextum, Ordinem D. Dominici est ingressus. Cum autem in adolescentia obtusiori esset ingenio, & ad litterarum studia parum idoneus, & condiscipulos suos, qui plures erant numero, præstanti subtilique videret ingenio donatos; adeo confusus & animo deiectus fuit, ut tentante Diabolo, eo sit extremitatis reductus, ut iam de habitu monastico deserendo cogitare inciperet. Hæc ergo dum animo anxie agitabat, mirabili quâdam visione in sua fuit uocatione confirmatus. Quadam nocte inter dormiendum videre sibi visus est scalam ad muros Monasterij applicare,

ut per eam ascendens septis Monasterij exiret. Hac ergo contenta, illius in summitate quatuor venerabiles conspiciunt matronas, inter quas vna cæteris videbatur eminere. Ad quas dum propius ascendit, illarum vna eum corripuit, & è scala deturbauit, vetans ne Monasterio egrediretur. Sed ille rursus instat ascendere; at secunda matrona non aliter eum excipit, quam prior. Conantem iam tertio descendere, rogat tertia matrona, cur Monasterio velle egredi? Ipse, vultum pudore suffusus, respondit; Quod videam, ô Domina, condiscipulos meos magnos in Philosophiæ studio profectus facere, me vero irritò & casto in ea conatu laborare: & quod propterea confundar & pudeam inde est, quod à Religione velim desciscere. Tum matrona: Quam illic vides, Domina (quartam designabat) Dei est mater, ac cælorum Regina, cuius nos tres famulæ sumus; illi itaque te commenda, quia nos apud eam tibi patrocinabimur, eamque rogabimus, ut apud benedictum filium suum pro te intercedere dignetur, quo tibi ille docile ingenium elargiatur, cuius adminiculo in studijs litterisque proficias. His auditis, frater Albertus mirifice est recreatus, & à tertia illa matrona ad Deiparam matrem conductus, benigne ab ea acceptus est. Qua rogante, quidnam tantò opere velle & desideraret, respondit Albertus, Philosophicam, Domina, scientiam (nam illa erat, cui tum operam dabat, quamque non intelligebat) percellere. Itaque cum Virgo Mater, & cæli Regina bono animo esse, & sedulo ei incumbere iubet; fore enim, ut in ea aliquando excelleret. Ut vero notis, inquit, id tantum à me proficisci, non vero tui ingenij acumini & naturæ habilitati attribuendum; tibi paucis ante mortem diebus publice in schola docenti, subito omnium quæ nosti, inciderit obliuio. Atq; hac ille visione mire tunc est recreatus & consolatus: ab illo autem tempore, tantos in studijs, non philosophicis modo, sed & Theologicis, ac sacra Scri-

puta progressus fecit, quantos testantur opera, quæ scriptis posteris reliquit.

Tertio autem ante mortem anno, cum Colonia Agrippinæ publice doceret, omnium, quas norat, scientiarum penitus in momento est oblitus, tanquam si toto vitæ suæ tempore nihil artium didicisset. Quod fortitanetiam in expiationem paræ illius cum Dei beneplacito conformitatis, quam in talentis naturaliter a Deo acceptis ostenderat, factum est. Quare visionis alias, dum è Religione exire volebat, habitæ, memor, publice auditoribus, quod factum sibi erat, enarrauit, itaque ipis valedicens, intra Monasterij septa se abdidit, totumque tempus in quiete deinceps orationi & contemplationi diuini impendit.

Ne ergo in id genus pericula incidamus, necesse nos est aliquando præmuniri. Necessaria autem ad hoc præmunitione esse debet insignis quædam humilitas: ex huius enim defectu omnis difficultas oritur: dum nimirum ferre nequis, quod omnium totius cursus studiosorum tu ineptissimus in doctissimusque habearis. Si ergo Superiores dicant, ineptum te esse, qui in studijs vltimus progrediaris, tu vero tuos interim cõdiscipulos in Theologos, post in illustres Doctores, & insignes concionatores euasisse videas, an non magna quadam tibi opus est humilitate, magnaq; cum Deo conformitate, vt hoc probrum æquanimiter feras.

Eadem etiam post studiorum cursum iam absolutum præmunitione opus habebis, quando nimirum hæc tentatio tibi incidet; Cur non sum talis, & ad tam multa vtilis, quam alij? Cur prædicandi, emergendi & cõ proximo tractandi, item vt mihi negotia tractanda committatur, ac magnificam, talentum non habeo sicut ille? Idem deijs dico, qui scholastici non sunt; quibus hæc vel similes cogitationes & tentationes incident; Vtinam Scholasticus, Sacerdos, vel doctus essem, vt in conuertendis animabus fructum facere possem! Fieri quoque non nunquam poterit, vt tam vehemens sit tentatio, vt re-

ligiosa vocatione excidendi, imo & salutis æternæ amittendæ tibi periculum creet, vt id non paucis creauit.

Doctrina porro hæc generalis est, vt hanc sibi pro statu suo quisque applicare possit; quare omnes cum Dei voluntate maxime conformes sint oportet, ita vt accepto à Deo talento, & statu, in quo ab eo constitutus est, quisque contentus sit, & amplius esse nolit, quam se esse velit Deus.

S. Augustinus super illa Psalmographi verba: *Inclinaui cor meum in testimonia tua, & non in auaritiã*, scribens, hoc omnium malorum ait fuisse principium & radicem. Quia enim primi generis nostri parentes plus esse voluerunt, quam eos fecerat Deus, & plus habere, quam hic ijs dederat; hinc & eo, quem habebant, statu exciderunt, & quod ante ab eo acceperant, perdidit. Hac scilicet esca: *Eritis sicut Di, scientes bonum & malum*, illos cecodemon inescatos de statu suo deturbauit; atque hanc nos ab ijs hæreditatè hæreditamus, vt quendam etiam diuinitatis appetitum, & stultitiam & phrenesin plus esse volendi, quam reuera sumus, habeamus.

Et quoniam Diabolo per hanc technam semel bene res cessit cum primis nostris Patribus, hinc & nos per eandem oppugnare non desinit, assidue nos incitando, vt plus esse velimus, quam nos esse velit Deus, nec accepto ab eo talento, nec statu, in quo nos ipse posuit, cõtenti simus.

Hæc de causâ, inquit Augustin. sic orat Propheta: *Da mihi Domine, cor ab omni propria vtilitate semotum, & in tuam solius voluntatem ac beneplacitum fideliter, non vero in mei ipsius commoda & vtilitates inclinatum. Per auaritiã porro hoc loco omne commodi genus ait designari, non vero solam pecuniæ & auri cupiditatem. Atque hanc esse cupiditatem ait, quam omnium malorum radicem 1. Tim. 6. 10. esse testatur Apostolus.*

Vt ergo dispositionem & indifferentiam illam omnes habeamus, vt nimirum eo talento, quod à Deo recepimus, & sta-

Pp 2 tu ac

Quod sit, esse velis nihilq; malis.

Gen. 3. 5.

Quis plus potest, & quod habet, auferatur ab eo.

Cor inclinatum.

Auaritia & cupiditas.

1. Tim. 6. 10.

Humilitas & indifferentia necessaria est ad tentationes.

Abesse præmunitionem.

1. Cor. 12. 11.

tu ac gradu, in quo nos ipse posuit, contenti viuamus, satis nobis est, nosse hanc Dei voluntatem esse. Vnde ait Apostolus: *Hac autem omnia operatur vnus atque idem spiritus diuidens singulis, prout vult.* Quo loco Apostolus metaphora vtitur sumpta

Tract. 4. c. 4.

à corpore humano, quam supra nos alia occasione adduximus; dicitque, quod, quemadmodum singula Deus membra in corpore posuit, prout voluit, nec conuesti sunt pedes, quod facti non essent caput; nec manus, quod non essent facte oculi; ita in corpore Ecclesie (quin & in corpore Religionis) in eo vnumquenque Deus statu & officio posuit, in quo eum ponere voluit: idque non casu aut fortuito, sed particulari eius nutu ac prouidentia. Si ergo Deus te velit esse pedem, nefas est velle esse caput; si manus, non debes velle esse oculi. Quam alta, profunda & sublimia sunt Dei iudicia! Quis ea comprehendat? *Quis enim hominum poterit scire consilium Dei? Omnia ex te procedunt Domine, & ideo in omnibus es laudandus: tu scis, quid unicuique dari expediat, & cur iste minus, & ille amplius habeat: non est nostrum, sed tuum est hoc discernere.* Vnde nosti, quid futurum sit de te, si magno esses ingenio, & naturam nactus habilem? Vnde nosti, vtrum si donum & talentum concionandi accepisses, si multos auditores haberes, magnique ab omnibus fieres, hoc ipsum tibi non esset in perniciem futurum, sicut aliis plurimis in perniciem fuit, dum eo superbiebant & euauerunt? *Scientes*, ait idem sanctus Scriptur, *libenter volunt videri, & sapientes dici.* Si exiguo quod habes ingenio, si tenui tua scientia, si tua mediocritate, & fortasse etiam infra mediocritatem, tam euanesces & insolescis, vt te aestimes, & alijs compares, & fortasse etiam præferas, & conqueraris, quod ad hoc & illud tractandum non eligaris, quid esset ergo, si excelleres? Quid, si dotes aliquas raras & extraordinarias nactus esses?

In Ecclesia varia functiones, vt in corpore membra.

Iudicia Dei occulta.

Sap. 9. 13.

Th. à Kemp. lib. 3. de imit. Christi, c. 22.

Lib. 1. c. 2.

Graviore lapsu culmina ruunt.

Ala formicis noxia.

Formicis alæ adnascuntur in propriam perniciem: ita forte & tibi alæ adnascantur. Profecto, si haberemus oculos, &

non velamina obnubilata, in finitas potius Deo datori gratias ageremus, quod in humili infimoque nos litatu collocarit, ac diceremus cum sancto illo viro: *Pro magno etiam reputo beneficio, Domine, non magna habere, vnde exterius, & secundum homines laus & gloria apparet.*

Norant sancti, quantum in hisce excellentijs ac talentis periculi subesset, vnde etiam non solum ea non desiderabant, sed etiam sibi ab eis quammaxime timebant, ob magnum, quod in ijs lateret euanescenti pereundique periculum (ab alitudine dies timebo:) itaque Deo gratiores fiebant, seruos suos potius humiles esse volenti, quam magnos. Vtinam ipsi nobis tandem aliquando id perfaademus, & credamus, omnia non nisi meras esse inanias & stultitiam, præterquam Dei facere voluntatem! Vtinam omne nostrum gaudium in Dei beneplacito poneremus! Si ille sine vllis litteris, & tu cum exigua tua scientia & tenui talento magis Deo places, ad quid ille doctrinam, tu maiorem scientiam, maiorem habilitatem, & talenta maiora cupis? Si quam enim ob causam ea desiderare deberes, id esset, vt per ea Deo magis satisfaceres, ac placeres, eique melius seruires. Iam si magis ei placeat, vt vel prorsus indoctus sis, vel non doctior, ac minus talentum aptitudinemque à natura habeas (vti certum est eum velle, cum ipse sit, qui hanc donorum distributionem fecit) quid angeris, aut te crucias? Ad quid esse cupis illud, quod te esse non vult Deus, & quod minime tibi expedit, vt sis?

Sicut Deo non placere holocausta & splendida sacrificia, quæ Saul offerre ei voluit, quia non erat hoc voluntati eius conforme: ita nec Deo placebunt alta illa & elata desideria tua. Neque enim in eo bonum nostrum, profectus & perfectio sita sunt, quod litterati, & eximij ac celebres simus concionatores, aut quod illustria dona & talenta habeamus, quod denique in altis & sublimibus rebus versatissimus: sed, quod voluntatem Dei faciamus, quod bonam corum, quæ ipse nobis

CAPVT XVI.
De conformitate cum voluntate
Dei, quam in morbis & in-
ualetudine præferre
debemus.

Sicut sanitas ingens Dei donum est, *Agritudo donum Dei.*
ita est & morbus & agritudo, quam ad
nostri probationem, correctionem, & emen-
dationem, & alia multa bona & commo-
da ex ea sequi solita, Deus nobis subinde
immittit: ut sunt, agnoscere quam sitis
imbecilles, vanitatem nostram exuere, à
rerum terrenarum & sensualibus appeti-
tibus mentem diuellere, effrenes maximi
adversarij nostri, carnis, inquam, impe-
tus debilitare, ac vires eius retundere; re-
cordari denique, terram hanc patriam
nostram non esse, sed in ea nos sicut in di-
uersorio rurali, atque tristi exilij loco agere:
atque alia id genus. Vnde dicit Sapiens: *Eccl. 31. 2.*
firmitas grauis sobria facit animam, & for-
tem. Hinc tam conformes nos esse oportet
cum Dei voluntate & infirmitate, sicut
in sanitate, illam velut à manu Domini
Dei profectam, quando cunq; is eam nobis
immittere dignatus fuerit, acceptado.

Quidam de priscis illis Patribus disci-
pulo suo agrotanti dicebat: Noli, fili mi,
ob hanc infirmitatem cõstitari, sed ingen-
tes Deo potius propter eam gratias age: si u.
ferru sis, per hunc ignem rubiginem & scoria
depones; si aurum, per eundem purgaberis,
& purior redderis. Magna quippe vir-
tus est, inquit, & insignis religio, in in-
firmitate Deo gratias agere.

S. Clara virgo duodetriginta annos *Surtus in vi-*
continenter diris fuit morbis afflicta; quo
toro tempore tantam patientiam ac silen-
tium ostendit, ut nemo eam de vexatione
ac malo suo conquerentem murmurantem
ve audierit, sed è diuerso assidue Deo
gratias agentem. Quin etiam in vltima
sua infirmitate, quæ tam grauis fuit, ut se-
ptemdecim ipsis dieb. ne buccellam qui-
dem in stomachu traicere potuerit, cum
eam Confessarius P. Reginaldus consolaretur,
& ad patientiam in tam longo tot
S. Clara patientia & in-
differentia.

Pp 3 mor-

nobis concedidit, rationem reddamus,
quod denique talentum acceptum bene
impendamus. Quare in hoc oculos con-
ijciamus oportet, non autem in prius illud:
hoc namque est, quod à nobis Deus requirit.
Egregie hoc declarabit ea, quæ à com-
mendis & actoribus sumitur, comparatio:
quibus commendatio & præmium non
tam ob personam, quàm representant, quàm
ob bonum agendi modum, quo suas quisque
partes agit, dari solet. Vnde si melius su-
am agatis, qui rustici personam agit, quàm
qui Imperatoris, pluris ab auditoribus
æstimabitur, magisque laudabitur, & ma-
ius ab agonothetis honorarium accipiet.
Pari modo in hac vita (quæ tota non nisi
quædam actio & comædia est, quæ statim
dissoluitur; vnam vero non aliquando tra-
gædia sit) Deus non tam respicit & æsti-
mat personam quam agimus, hic quidem
superioris, ille concionatoris, alius aditu-
ri, alius ianitoris, quam gestus & mo-
dum, quo suam quisque personam agit.
Vnde si suo coadiutor aliquis officio lau-
dabiliter fungitur, & melius suam perso-
nam representat, quam suam prædicator
& Prepositus, pluris apud Deum fiet, ma-
iusque & amplius præmium & honorem
recipiet. Non posset forte alter ille bene
Regis personam agere; quia vero armi-
geri aut pastoris bene representauit, hinc
& honorem tulit, & lauream adeptus est:
sic & tu fortassis non posses cum laude par-
tes agere prædicatoris, vel superioris per-
sonam representare, confessarij vero bene
& prout oportet, representas, ut tu al-
licuius coadiutoris. Nouit quippe Deus
optime partes scenicas distribuere, & eam
cuique personam assignare, quæ ipsi con-
ueniat, & sua unicuique, secundum propriam
virtutem & vires talenta diuidere, ut in
Euangelio scribitur. Hinc nemo aliam,
præter attributam personam, aut dignius
talentum desideret: sed quam quisque
personam accepit, eam bene agere, ac-
ceptum talentum debite impendere, & bo-
nam eius rationem datori reddere, peccet:
ita namque magis Deo cõplacebit, & ma-
ius ab eo præmium ac coronam accipiet.